

Äänekosken vanhusneuvoston lausunto talouden tasapainottamisohjelmasta

Äänekosken vanhusneuvoston lausunto talouden tasapainottamisohjelmasta

Äänekosken vanhusneuvosto kiittää mahdollisuudesta lausua näkemyksensä kaupungin talouden tasapainottamisohjelmasta sekä esiin nousseista säästökohteista.

Vanhusneuvosto tarkastelee kokonaisuutta erityisesti ikääntyneiden kuntalaisten arjen, hyvinvoinnin, saavutettavuuden ja osallisuuden näkökulmasta. Talouden tasapainottaminen on välttämätöntä, mutta sen toteuttamistavalla on ratkaiseva merkitys kuntalaisten hyvinvointiin sekä palvelutarpeen kehitykseen pitkällä aikavälillä.

Vanhusneuvosto pitää tärkeänä, että säästötoimenpiteitä arvioidaan kokonaisuutena ja niiden keskinäistä järjestystä tarkastellaan vaikutusten perusteella. Ensisijaisesti tulisi edetä ratkaisuilla, jotka kohdistuvat hallintoon, investointien ajoitukseen tai muihin sellaisiin tekijöihin, joilla ei ole suoraa vaikutusta kuntalaisten arjen palveluihin. Sen sijaan sellaisia toimenpiteitä, jotka heikentävät palvelujen saavutettavuutta, liikkumismahdollisuuksia tai osallisuutta, tulisi välttää tai toteuttaa vasta viimesijaisina vaihtoehtoina.

Ikääntyneiden näkökulmasta keskeisiä hyvinvointitekijöitä ovat lähipalvelut, toimiva liikkuminen, yhteisöllisyys sekä mahdollisuus osallistua kulttuuri- ja liikuntatoimintaan. Näitä tukevat palvelut eivät ole pelkästään kustannuksia, vaan ne ennaltaehkäisevät raskaampien ja kalliimpien palvelujen tarvetta. Tästä syystä niiden heikentämisen vaikutukset voivat näkyä kasvavina kustannuksina myöhemmin.

Vanhusneuvosto korostaa myös, että monien ikääntyneiden taloudellinen liikkumavara on rajallinen. Maksujen ja verojen korotuksilla voi olla merkittäviä vaikutuksia arjen selviytymiseen ja osallistumismahdollisuuksiin. Päätöksenteossa tulee siksi huomioida vaikutusten kohdentuminen eri väestöryhmiin.

Lisäksi vanhusneuvosto nostaa esiin järjestöjen ja paikallisyhteisöjen merkityksen. Ne tuottavat merkittävää hyvinvointia, ehkäisevät yksinäisyyttä ja tukevat kotona asumista. Näiden toimintaedellytysten heikentäminen voi lisätä julkisten palvelujen tarvetta.

Hyvinvointikertomuksesta nousevat keskeiset huomiot (HYTE)

Äänekosken laajassa hyvinvointikertomuksessa tunnistetaan useita tekijöitä, jotka ovat keskeisiä myös talouden tasapainottamista koskevassa päätöksenteossa:

- Yksinäisyys ja osallisuuden puute ovat merkittäviä ikääntyneiden hyvinvointia heikentäviä tekijöitä
- Toimintakyvyn ylläpitäminen edellyttää matalan kynnyksen liikunta- ja kulttuuripalveluja
- Ennaltaehkäisevän työn merkitys korostuu – varhainen tuki vähentää raskaampien palvelujen tarvetta
- Saavutettavuus ja liikkuminen ovat keskeisiä palvelujen käytön mahdollistajia
- Järjestöjen ja yhteisöjen rooli hyvinvoinnin tukena on merkittävä

Vanhusneuvosto korostaa, että nämä hyvinvointikertomuksessa tunnistetut tekijät tulee huomioida konkreettisesti talouden tasapainottamisohjelman valmistelussa ja päätöksenteossa.

Vanhusneuvoston suositukset

Vanhusneuvosto esittää, että talouden tasapainottamisessa:

- edetään vaiheittain vaikutuksia arvioiden
- turvataan arjen palvelujen saavutettavuus
- vältetään ratkaisuja, jotka lisäävät yksinäisyyttä tai heikentävät toimintakykyä
- huomioidaan hyvinvointikertomuksen havainnot osana päätöksentekoa
- hyödynnetään ennaltaehkäiseviä ja yhteisöllisiä toimintamalleja kustannusten hillitsemiseksi

Vanhusneuvosto on valmis osallistumaan jatkovalmisteluun ja tuomaan ikääntyneiden näkökulmaa päätöksenteon tueksi.

Äänekoskella 14.4.2026
Äänekosken vanhusneuvosto